

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ МЕТОДУ ПОДВІЙНОГО ЗАПISУ

Хома А. Р.

Таврійський Державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Перші згадки про бухгалтерський облік як науку з'явилися лише шість сторічч тому, але почав він своє існування ще дуже давно. Ця наука несе велике значення для економіки світу, адже з її допомогою фіксується рух грошей кожної країни. Знання, про цей рух, дозволяють вміло користуватись всією економікою держави і вдало її використовувати на свою користь. Та чи все те, що має зараз людство, насправді передає всю сутність бухгалтерського обліку? Невже, це межа? Багато чого і досі є загадкою в цій науці. І одна з цих загадок: хто став творцем методу подвійного запису? Методу, який і досі вважається найпростішим та найточнішим у своїх розрахунках, але не може похвалитись своєю багатою історією.

Над цим питанням проводили дослідження чимало відомих вчених. До них входять: Манько С., Сопко В. В., Бауер О. О., Широкий В. Ф., Шайкан А. В., Даньків Й. Я. На жаль, багато даних в їхніх роботах дуже сильно різняться. Та це не привід заперечувати істину, яку відомо сьогодні.

Подвійний запис – це спосіб відображення господарської операції двічі, по дебету одного рахунку та по кредиту іншого, в тій самій сумі. Саме баланс доходів та витрат, тобто їх рівність, і є ознакою правильного ведення обліку. Все начебто просто, але в той час, дійти до цього було дуже важко. Та все ж таки можливо. Про це свідчать роботи Луки Пачолі, які і видали його за основоположника методу подвійного запису, але помилково. Він не був першим, хто використав метод, але був першим, хто зібрав всі відомості як науковець у працю. Тепер ж його місце посідають інші, менш відомі, імена.

Раніше виникала теорія, що тим, хто вперше використав подвійний запис був італійський купець-банк'єр Франческо ді Мазко Датіні. Чому так вважалося? По-перше, деякі знайдені в його архівах облікові книги, ділові листи, не згадуючи ще про низку первинних документів, датуються близько 1383 року, що трохи раніше ніж праця Луки Пачолі. А по-друге, його метод був максимально наближений до сучасного. Проте і в його історії забагато білих плям. Як наприклад: загадка його швидкого переходу від складної, архаїчної форми подвійного запису, до майже сучасного простого його способу, всього лише за три роки. Хто поділився знаннями з Датіні і чому, вони були загублені після смерті банк'єра? Поки не відомо нікому. Проте не так давно стало відомо інше. За припущенням Академії істориків бухгалтерського обліку, справжнім винахідником подвійного запису є Джовані Фарольфі Леджер. Припущення не бувають необґрунтованими, тому на доказ своїх тверджень, Академія висунула знайдені в Провансі, в одній із філій флорентійської фірми, найперші письмові відомості (а саме книга), які б могли приблизно нагадувати відображення господарської операції двічі. І датується ця книга приблизно 1299-1300 роками. Проте, на жаль, це всі відомості, що є в нас зараз.

Отже людству все ж таки вдалось віднайти того, хто був основоположником подвійного запису. На сьогодні ця людина має ім'я Джовані Фарольфі Леджер. Але можливо, з плином часу, воно також зміниться, завдяки віднайденим більш раннім відомостям з приводу цього методу. А поки цей час не настав, науковці знаходять ще більше відомостей про Джовані, що можливо, в майбутньому, допоможуть всьому бухгалтерському обліку і зроблять його набагато простішим, ніж є сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Шайкан А. В. Виникнення подвійного запису – міфи і реальність / А.В. Шайкан. // Незалежний АУДИТОР. – 2012. – С. 43–49.
2. Джеффрі А. Лі Coming of age of double entry: The Giovanni Farolfi ledger of 1299-1300 [Електронний ресурс] / А. Лі. Джеффрі // Accounting Historians Journal. – 1977. – Режим доступу до ресурсу: https://egrove.olemiss.edu/aah_journal/vol4/iss2/6/

Науковий керівник: Голуб Н.О. к.е.н., доцент